Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: Fehéri Armand

Cím: Orvosok II.

Forrás: Pesti Hirlap.

Bp. | 1919 XI. 13. | | |
(Helv) | (Idő) | (Köt. v. füz.) | (Oldal)

Osztályozás

614.25

Hely

Idő "1919"

Személy

Helyszám

Orvosok.

II.

Ha az emberi agyban kóros elváltozások lépnek fel, azokat megállitani vajmi nehéz. Az egyes agyállományokban és agyközpontokban zavarok mutatkoznak, az idegek, amelyek ott keresztül vonulnak, nem müködnek rendesen és Isten gépremeke: az emberi agy, lesülyed egy össze-vissza járó és ketyegő óramüvé.

Azoknak a szerencsétlen fiatal orvosoknak, akikről társaik már egy évvel ezelőtt is látták, hogy agyuk megbetegedett, ugyanily szomoru sorsuk lett. Náluk sem lehetett megálljt parancsolni a paralizisnek, azaz korukat tekintve, praecoxnak és egyre zavarosabb ötletekkel hozakodtak elő. Alig készült el a Lantos—Ripplertervezet, megszületett egy másik.

Az alapgondolat ez volt: Gyógyulás nem képzelhető el, ha az orvos elégedetlen a maga társadalmi és gazdasági helyzetével s elégedetlen lesz, amig az orvosok között levő ugynevezett tudományos ellentéteket végleg el nem tüntetjük. Ennélfogva az összes kórházakból el kell mozditani a főorvosokat, akik rendszerint egyetemi tanárok. De mert egyelőre nehéz a tudásukat pótolni, meg kell őket hagyni segédorvosi rangban. A professzor, aki eddig operált, a jövőben ne végezhessen mütétet, csak az alorvos és segédorvos állhasson a mütőasztalhoz, ellenben a professzor, mint beosztott alorvos, állandóan segédkezzék s a maga régi, az igazságtalan társadalmi rendben szerzett orvosi tudásával pótolja azt, amit a fiatal orvos még nem tudott megszerezni.

Ugyanez a rendszer volt meg a vörös hadseregben is. Századparancsnok volt a közlegény, kiképző volt a neki alárendelt korábbi tiszt.

*

A leromló agy legvégül is expanziós állapotba jut s a beteg tombolni kezd. Ez történt meg az orvosi kar ifju betegeivel is, aminek három kiáltó esetét hozzuk fel:

1. Az orvosi szakszervezetben dr *Rosenak* komoly felszólalására dr *Bettelheim* (a diktatura bukása után többen megtámadták s három bordáját és bal felső karját törték el) maniakus állapotban a Lenin-fiuk után orditozott, hogy az ellenkező orvosokat a parlament pincéjébe hurcoltassa.

2. Dr *Orbán Sándor*, a Schwartzer-szanatórium főorvosa, a szanatórium igazgatójának kivégzését ajánlotta a munkástanácsban.

3. Dr *Szőllős Henrik*, a diktatura alatt a Rókus-kórház központi orvosvezetője, az ápolóknak a következőket mondotta az ellenforradalom leverése után:

— Ha pedig valaki belép a kórház udvarára és a szovjet ellen izgat, — fogjátok meg, ássátok meg a sirját az udvaron és temessétek belé elevenen. Az nagyon kinos halál lesz . . .

*

Egy régi franczia tárcacikkre emlékeztünk vissza. A párisi szerkesztőség telefonja megszólal s az állami tébolyda közli a lappal, hogy a betegeken sajátszerü tünetek mutatkoznak, ajánlatos volna, hogy egy riporter kimenne az elmegyógyintézetbe. Az ujságiró azonnal kisiet. Az alorvos fogadja az igazgatói szobában, két segédorvos társaságában s azt mondja, hogy a betegek valamennyien a legszélsőbb nyugtalanság állapotába estek. Tombolnak és orvosoknak képzelik magukat. Az egyik beül az igazgatói székbe, a másik osztályt vezet, a harmadik főorvosnak adja ki magát és rendel. Nagy fáradsággal lehetett csak a rendet helyreállitani, a betegek most már kényszerzubbonyban és cellákban vannak. Az ujságiró bejárja az intézetet Az egyik sarokban megtalálja az igazgatót

— Már csöndes. — mondja az alorvos, aki a társaságot kalauzolja.

— Már csöndes, — ismétli azután s a botra, amely — s halott igazgató szemébe van verve.

Az ujságiró megborzad. Látja mi történt. Az alorvosok, orvosok egy része megőrült és a tébolyodottakkal együtt hatalmába keritette az elmegyógyintézetet. Az orvosokat, a nagyszerüeket, a hireseket, kényszerzubbonyba bujtatták s réméségeket visznek végbe veltük. Nincs segitség. Az őrültek — élükön három-négy agybeteggé lett orvossal — szabadon garázdálkodnak, az ápolókat verik és ledobálják az emeletről. Órák telnek el igy s a szerencsétlen orvosok halálukra készülnek.

Egyszerre zivatar támad. Az első menydörgésre a sarokba huzódnak az őrültek s a foguk vacog a remegéstől. A villámlásra kezükbe rejtik arcukat és orvosaik után kiáltoznak. S mikorra vége a zivatarnak, az orvosok helyeiken vannak, a betegek ismét ártalmatlanok s az a két-három megőrült orvos kollégáik gondos gyógykezelésébe került.

— „Az orvosi kart — igy fejezte be a francia ujságiró érdekfeszitő tudósitását — nehány tagja elméjének megháborodásával gyász érte és nem szégyen s az orvosok agyának szilárdságát mi sem bizonyitja jobban, mint épen az, hogy oly kevesen betegedtek meg közülük. Ezeknek a szerencsétleneknek kivánjuk a jobbulást, azok előtt az orvosok előtt pedig, akik keservés napokat éltek át hivatásuk teljesitése közben, akik annyit szenvedtek nehány társuk elmebetegsége miatt, ezek előtt a tiszteletreméltó orvosok előtt emeljük le a kalapunkat."

Fehéri Armand.